

U najboljem interesu vašeg djeteta

PRIRUČNIK ZA RODITELJE KOJI NE ŽIVE ZAJEDNO/KOJI SE RAZVODE

Uključuje informacije o sljedećem:

- Roditelji koji se sami zastupaju na sudu
  - Programi koje naređuje sud
    - Posredovanje
    - Roditeljski plan
- Roditelji koji su vojna lica i raspoređeni su na vojnu misiju
  - Zahtjev za naredbom o porodičnom pristupu
- Pretpostavke za izračunavanje izdržavanja djeteta
  - Izdržavanje djeteta i upis na koledž
  - Prekid izdržavanja djeteta
    - Preseljenje
    - Očinstvo

Sadržaj

Definicije termina.....	1
Roditelji koji se sami zastupaju	3
Programi koje naređuje sud	4
Posredovanje	5
Roditeljski plan	6
Roditelji koji odlaze na vojni raspored	9
Zahtjev za nalogom o porodičnom pristupu	10
Pretpostavke za izračunavanje izdržavanja djeteta	12
Izdržavanje djeteta i upis na koledž	14
Prekid plaćanja izdržavanja	15
Preseljenje	16
Očinstvo	18

Definicije termina

Da bi razumjeli ovaj priručnik, morate se upoznati sa ovim terminima:

Odgovor – Pismeni odgovor na zahtjev.

Roditeljsko staranje – zajedničko roditeljsko staranje, samostalno roditeljsko staranje, zajedničko fizičko staranje, samostalno fizičko staranje ili bilo koja kombinacija navedenog.

Prekid braka (razvod) – Proces kojem prestaje brak.

Prijava pojavljivanja – dokument koji se podnosi sudu u kojem piše da će se pojedinac ili njegov advokat pojaviti na sudskom saslušanju.

Nasilje u porodici – pokušaj nanošenja ili nanošenje tjelesne povrede članu porodice ili domaćinstva, ili izazivanje straha od fizičke povrede kod člana porodice ili domaćinstva.

Branitelj dječjih prava (GAL) – advokat kojeg imenuje sud da brani i štiti najbolje interese djeteta. Sud može da naredi stranama da plate troškove branitelja dječjih prava.

In Forma Pauperis – Na način siromašne osobe kojoj je dopušteno da ne plaća troškove podnošenja sudske tužbe i sudske troškove.

Zajedničko roditeljsko staranje – oba roditelja imaju pravo i obavezu donošenja odluka o djetetovom zdravlju, obrazovanju i dobrobiti.

Zajedničko fizičko staranje – dijete živi dosta vremena ali ne neophodno i jednako vrijeme s oba roditelja ili je pod njihovim fizičkim nadzorom i skrbi.

Presuda o razvodu – sudsko rješenje koje sadrži uslove pod kojima je brak razveden.

Presuda o prekidu zajedničkog života – sudsko rješenje koje navodi uslove pod kojima će bračni par živjeti razdvojeno.

Zahtjev za izmjenom – pismeni zahtjev sudu za izmjenom određenih odredbi presude o razvodu ili razdvojenom životu.

Presuda o izmjeni – sudsko rješenje koje navodi izmjene presude o razvodu ili razdvojenom životu.

Posredovanje – proces u kojem specijalizovana, neutralna osoba koju često imenuje sud, pomaže roditeljima u donošenju odluka o njihovoj djeci i u ime njihove djece.

Roditeljski plan – pismeni plan o tome kako će roditelji skrbiti za dijete i njegovu dobrobit.

Roditeljsko vrijeme – vrijeme koje svaki roditelj provodi sa djetetom.

Uručivanje – fizičko uručivanje poziva na sud od strane šerifa ili ličnog uručitelja osobi protiv koje je podnijen zahtjev ili sudska tužba.

Sudska tužba – pismeni zahtjev sudu za preduzimanje mjera u nekom predmetu.

Podnosilac tužbe – osoba koja je podnijela tužbu na sudu.

Pro Se (U svoje ime) – osoba koja se sama zastupa u sudskom procesu bez pomoći advokata.

Tuženik – osoba koje mora odgovoriti na tužbu.

Samostalno roditeljsko staranje – prava i obaveze u donošenju odluka o zdravlju, obrazovanju i dobrobiti djeteta dodijeljena su samo jednom roditelju.

Samostalno fizičko staranje – dijete prvenstveno živi sa jednim roditeljem ili je prvenstveno pod nadzorom i skrbi jednog roditelja.

Poziv na sud – obavijest roditelju protiv kojeg je podnesen zahtjev ili sudska tužba o datumu kada se mora pojaviti na sudu ili do kada mora poslati pismeni odgovor.

Starateljstvo treće osobe – sud imenuje treću osobu, koja je često rođak djeteta, da bude zakonski i fizički staratelj djeteta.

Posjećivanje – pravo roditelja da provodi vrijeme sa svojim djetetom.

Roditelji koji se sami zastupaju

Ako se namjeravate sami zastupati u porodičnom sudskom procesu (razvod, izmjena roditeljskog staranja ili izdržavanja, utvrđivanje očinstva), treba da obavite Program svjesnosti o parničarima i sudu podnesete potvrdu o obavljenom programu. Program je dostupan ovdje: <https://www.selfrepresent.mo.gov/page.jsp?id=75179>.

Formulare i dodatne resurse takođe možete pronaći na web stranici “Lično zastupanje”.

Programi koje naređuje sud

Obrazovanje roditelja:

Program za obrazovanje roditelja roditelje obavještava o mnogim pitanjima i problemima s kojima se dijete suočava kad se porodična situacija promijeni i pruža im informacije koje im mogu pomoći da prepoznaju i odgovore na potrebe svog djeteta.

Oba roditelja su obavezna prisustvovati obrazovnim predavanjima o posljedicama razvoda za dijete. Sud također može da naredi da dijete prisustvuje.

Savjetovanje djeteta:

Sud može da naredi savjetovanje za dijete koje će mu pomoći da izađe na kraj sa svojim osjećajima i da se bolje nosi sa stresom i promjenama vezanim za razvod braka njegovih roditelja.

Ko plaća troškove ovih programa?

Sud troškove ovih usluga može da podijeli između roditelja.

Posredovanje

Što je posredovanje?

Ako roditelji nisu u stanju da postignu sporazum o djetetu, mogu da pokušaju posredovanje. Posrednik je specijalizovana, neutralna osoba koja roditeljima pomaže u rješavanju nesporazuma o pitanjima vezanim za dijete.

Koje su koristi posredovanja?

Posredovanje je korisno jer:

- Roditeljima pomaže da postignu sporazum o tome što je najbolje za njihovo dijete;
- Svakom roditelju pruža priliku da iznese svoje mišljenje;
- Može da vam uštedi vrijeme i troškove advokata;
- Promoviše ranu i smislenu komunikaciju između roditelja;
- Smanjuje sukobe između svih članova porodice.

Tko plaća troškove posredovanja?

Sud sve troškove ovih usluga može da podijeli između roditelja.

Gdje mogu dobiti više informacija?

Ime i telefonski broj savjetnika i posrednika u vašem mjestu stanovanja možda možete nabaviti u uredu okružnog sudskog pisara u vašoj lokalnoj sudnici.

Roditeljski plan

Što je roditeljski plan?

Roditeljski plan je pismeni plan o tome kako će roditelji skrbiti za dijete i dobrobit djeteta. Roditeljski plan:

- uvijek mora biti “u najboljem interesu djeteta;”
- mora biti predložen sudu da ga odobri;
- nakon što ga sud odobri, plan je obavezan za oba roditelja.

Što je u najboljem interesu djeteta?

Zakon od sudova zahtijeva da u obzir uzmu sljedeće faktore:

- Želje roditelja djeteta o staranju i predloženom roditeljskom planu koje su podnijele obje strane.
- Potrebe djeteta da ima čest, kontinuiran i smisleni odnos sa oba roditelja i sposobnost i spremnost roditelja da aktivno vrše svoju dužnost majke i oca za potrebe svog djeteta.
- Odnos i međusobne veze djeteta sa roditeljima, braćom i sestrama i svim drugim osobama koje mogu bitno utjecati na najbolje interese djeteta.
- Za kojeg roditelja je vjerojatnije da će djetetu dozvoliti česte, kontinuirane i smislene kontakte sa drugim roditeljem.
- Prilagodba djeteta na dom, školu i zajednicu.
- Mentalno i fizičko zdravlje svih uključenih pojedinaca, uključujući i moguće prethodno zlostavljanje svih uključenih pojedinaca. Ako sud utvrdi da je postojao model porodičnog nasilja definisan članom 455.010, i ako sud takođe utvrdi da je dodjela roditeljskog staranja roditelju zlostavljaču u najboljem interesu djeteta, o tome će podnijeti pismeno mišljenje i pravne zaključke. Roditeljsko staranje i pravo posjećivanja narediće se na način koji na najbolji način štiti dijete i svu ostalu djecu za koju taj roditelj ostvaruje pravo staranja ili posjećivanja, te roditelja ili drugog člana porodice koji je bio žrtva porodičnog nasilja, od daljnjeg nasilja.
- Namjeru bilo kog roditelja da se odseli iz djetetovog primarnog mjesta boravka.
- Želje djeteta ko treba da bude njegov staratelj. Da li roditelj djeteta ili djecu školuje kod kuće, kako je to definisano članom 167.031, neće biti jedini faktor koji će sud uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o staranju za to dijete ili djecu.

Zašto je dobro imati roditeljski plan?

- Roditeljski plan je obavezan prema članu 452.310.8. revidiranog zakonika države Mizuri.
- Roditeljima omogućava da odaberu ono što najbolje odgovara njihovom djetetu.
- Želje djeteta stavlja ispred želja oba roditelja.
- Može da bude vodič u rješavanju budućih problema.
- Može pomoći u nastavljanju odnosa roditelj-dijete.
- U najvećoj mogućoj mjeri osigurava maksimalno vrijeme koje dijete može da provede sa oba roditelja.

Kada treba da izradim roditeljski plan?

Podnosilac tužbe i tuženik, bilo samostalno ili zajednički, treba da podnesu roditeljski plan prilikom svakog razvoda braka ili razdvojenog života kada postoje djeca iz braka.

Roditeljski plan takođe treba da se podnese kada postoji zahtjev za izmjenom koji uključuje roditeljsko staranje, posjećivanje ili druge stvari vezane za djecu.

Plan treba da se podnese u roku od trideset (30) dana od uručivanja sudskog poziva ili podnošenja potvrde o pojavljivanju, zavisno o tome što je prije.

diteljski plan nije obavezan ako je dijete starije od 18 godina. Međutim, sud svedjedno može da naredi podnošenje roditeljskog plana ili strane mogu da se slože da će podnijeti roditeljski plan.

Što je uključeno u roditeljski plan?

Kada pripremate svoj roditeljski plan, imajte na umu da on mora uključivati određene informacije iz sljedeća četiri područja:

Staranje i roditeljsko vrijeme

Kad god je to moguće, vaše dijete treba da ima česte, kontinuirane i smislene kontakte sa oba roditelja. Vaš plan treba da uključuje informacije o sljedećem:

- Roditeljsko staranje i dogovoreno fizičko staranje za vaše dijete;
- Sa kojim roditeljem će dijete prvenstveno živjeti;
- Koliko vremena će dijete provoditi sa svakim roditeljem, uključujući školske raspuste i praznike;
- Gdje će se obavljati razmjena djeteta i prevoz djeteta do svakog roditelja;
- Kako će roditelji odlučivati i komunicirati o promjenama u rasporedu roditeljskog vremena;
- Sva ograničenja koja su potrebna za zaštitu djeteta.

Prava i obaveze kod donošenja odluka

- Roditelji treba da pokušaju zajednički snositi odgovornost za donošenje svih bitnih odluka o djetetu.
- Vaš plan treba da definiše kako će se donositi odluke u svim područjima života vašeg djeteta, uključujući njegovo obrazovanje, zdravstvenu i zubnu njegu, izbor ljekara, izbor ljudi koji čuvaju dijete, aktivnosti i vjerski odgoj.
- Ako postoji jedno područje života djeteta u kojem roditelji neće zajednički snositi odgovornost za donošenje odluka, plan treba da definiše ko će donositi te odluke i da objasni zašto nije u najboljem interesu djeteta da oba roditelja zajednički snose ovu odgovornost.
- Plan treba da definiše kako će roditelji razmjenjivati informacije, npr. osobnim kontaktom, telefonom, poštom, e-mejlom, itd.

Rješavanje sporova (rješavanje problema)

Vaš plan treba da definiše kako će roditelji rješavati sporove vezane za dijete. Potičemo roditelje da sud koriste isključivo kao zadnju instancu u rješavanju sporova, te da prvo pokušaju:

- Zajedno donijeti odluku za koju oboje smatraju da je najbolja za dijete.
- Pokušaju savjetovanje ili posredovanje kao alternativne načine rješavanja spora.

Troškovi za dijete

Oba roditelja su odgovorna za troškove djeteta. Plan mora uključivati iznos izdržavanja za dijete koju jedan roditelj plaća drugom.

Možda će biti potrebno da vaš plan uključuje informacije o tome kako će se plaćati drugi troškovi, na primjer osiguranje, zdravstvena i zubarska zaštita, troškovi obrazovanja, izvanškolske aktivnosti i čuvanje djeteta.

Da li ovo ide više na ruku majkama/očevima?

Kod dodjele roditeljskog staranja neće se više preferirati nijedan roditelj zbog svoje dobi, spola ili materijalnog statusa, niti zbog dobi ili spola djeteta. Sud neće pretpostaviti da je jedan roditelj bolje kvalifikovan od drugog da bude samostalan, zajednički ili fizički staratelj djeteta isključivo na osnovu spola tog roditelja.

Gdje mogu dobiti više informacija?

Više informacija o roditeljskim planovima uključujući smjernice i sugerisani roditeljski plan možete dobiti od:

- advokata
- profesionalnog posrednika
- Ureda okružnog sudskog pisara u lokalnoj sudnici
- <https://www.selfrepresent.mo.gov/page.jsp?id=3832>

* Nijedan sud neće usvojiti nijedno lokalno pravilo, formular ili praksu koja zahtijeva standardizirani ili dodijeljeni roditeljski plan za međuvremene, privremene ili stalne naloge ili presude.

Roditelji koji odlaze na vojni raspored

Za roditelje vojna lica koja odlaze na vojni raspored definisana su različita prava na roditeljsko staranje i posjećivanje. Više informacije potražite u članu 452.413 revidiranog zakonika države Mizuri. Neka od tih prava uključuju:

- Sud ne može donijeti punovažeći nalog za izmjenu postojećeg rješenja o staranju ili posjećivanju prije nego istekne 90 dana od povratka vojnog lica sa vojnog rasporeda;
- Vojni raspored ili mogući odlazak na vojni raspored ne mogu biti jedini razlog za izmjenu rješenja o staranju ili posjećivanju;
- Omogućavaju privremenu izmjenu postojećeg rješenja o staranju ili posjećivanju zbog odlaska na vojni raspored da bi se roditelju koji odlazi omogućilo ostvarivanje prava na staranje ili posjećivanje dok je na odsustvu;
- Nalog o privremenoj izmjeni prestaje da važi najkasnije 30 dana nakon povratka roditelja s vojnog rasporeda;
- Uz dozvolu roditelja koji odlazi na vojni raspored, sud za vrijeme vojnog rasporeda prava tog roditelja može da dodijeli članu porodice koji ima bliski odnos sa maloljetnim djetetom;
- Uz dozvolu suda, roditelj koji je na vojnom rasporedu može dobiti dozvolu da u predmetu vezanom za roditeljsko izdržavanje, staranje i posjećivanje svjedoči ili podnese dokaze u obliku pismene izjave pod zakletvom ili elektronskim putem;
- Ako ne postoji sudsko rješenje o roditeljskom staranju ili posjećivanju i ako roditelj koji je vojno lice uskoro odlazi na vojni raspored, nakon što bilo koji roditelj podnese prvotni zahtjev, sud će ubrzati saslušanje o utvrđivanju privremenog staranja ili posjećivanja.

Zahtjev za nalogom o porodičnom pristupu

Koja je svrha zahtjeva za izdavanje naloga o porodičnom pristupu?

Sudu možete podnijeti zahtjev za izdavanje sudske naredbe o porodičnom pristupu ako smatrate da su vaša prava na roditeljsko staranje, posjećivanje ili starateljstvo treće osobe prekršena presudom o razvodu, razdvojenom životu, očinstvu ili izmjeni, te:

1. Vi i osoba protiv koje podnosite zahtjev ste uključene strane u presudi o razvodu, razdvojenom životu, očinstvu ili izmjeni.
2. Imate pravo na roditeljsko staranje, posjećivanje ili starateljstvo treće osobe prema presudi o razvodu, razdvojenom životu, očinstvu ili izmjeni.
3. Osoba protiv koje ulažete zahtjev spriječila vas je ili onemogućila u ostvarivanju vaših prava na roditeljsko staranje ili posjećivanje bez opravdanog razloga.

Od vas će se tražiti da u svom zahtjevu navedete kako i kada je osoba protiv koje podnosite zahtjev povrijedila vaša prava na roditeljsko staranje ili posjećivanje ili starateljstvo treće osobe bez opravdanog razloga. Sudski pisar može da vam objasni proceduru za popunjavanje formulara. Nije vam potreban advokat za podnošenje zahtjeva za nalog o porodičnom pristupu.

Koje informacije su mi potrebne za podnošenje ovog zahtjeva?

Vaša presuda o razvodu braka, razdvojenom životu, očinstvu ili izmjeni sadrži informacije koje su vam potrebne za popunjavanje formulara o zahtjevu, uključujući:

- Broj sudske predmeta
- Brojeve socijalnog osiguranja za sve uključene strane
- Okrug gdje je donijeta presuda o razvodu, razdvojenom životu, očinstvu ili izmjeni.

Gdje treba da podnesem ovaj zahtjev?

Zahtjev treba da podnesete u okrugu gdje je donijeta presuda o razvodu, razdvojenom životu ili očinstvu. Međutim, ako je presuda o razvodu, razdvojenom životu ili očinstvu izmijenjena u drugom okrugu od onog gdje je donijeta originalna presuda, zahtjev treba da podnesete u okrugu u kojem je presuda izmijenjena.

Što će se desiti nakon što podnesem zahtjev za nalogom o porodičnom pristupu?

U trenutku kad podnesete zahtjev dobićete kopiju popunjenog zahtjeva i popunjene sudske pozive. U sudskom pozivu će pisati datum, vrijeme i sud na kojem će se održati saslušanje o vašem zahtjevu.

Koji su mogući rezultati podnošenja zahtjeva za porodičnim pristupom?

Na početnom saslušanju, sud može da naredi alternativne oblike rješavanja spora da bi vam pomogao u rješavanju problema koji su doveli do podnošenja zahtjeva. Od vas se može zatražiti da pristustvujete više od jednog sastanka posredovanja. Sve troškove posredovanja moraćete platiti u omjeru koji odredi sud.

Ovaj zahtjev ne može se koristiti za promjenu ili modifikaciju postojećih uslova roditeljskog staranja ili posjećivanja ili starateljstva treće osobe.

Mogući su samo sljedeći nalozi:

- Vremensko razdoblje roditeljskog staranja ili posjećivanja ili starateljstva treće osobe koje nije kraće od vremena koje vam je uskraćeno;
- Učestvovanje u savjetovanju o važnosti omogućavanja djetetu da održava kontinuirane i smislene kontakte sa oba roditelja;
- Kazna do 500 američkih dolara;
- Plaćanje jamstva ili garancije da će se drugi roditelj ubuduće pridržavati presude;
- Plaćanje troškova savjetovanja u svrhu ponovnog uspostavljanja odnosa djeteta-roditelja;
- Plaćanje razumnih troškova koji su vam nastali jer ste bili onemogućeni ili spriječeni u ostvarivanju svojih prava na roditeljsko staranje, posjećivanje ili starateljstvo treće osobe.

Gdje mogu dobiti kopiju zahtjeva za nalogom o porodičnom pristupu?

Sudski pisar na vašem okružnom sudu može da vam da zahtjev i upute za popunjavanje i da vas obavijesti o troškovima podnošenja zahtjeva. Formulari su takođe dostupni na web stranici suda: <http://www.courts.mo.gov/file.jsp?id=701>. Takođe je dobro da kontaktirate advokata.

Pretpostavke za izračunavanje izdržavanja djeteta

Koje su pretpostavke za izračunavanje izdržavanja za dijete?

Vrhovni sud države Mizuri identifikovao je sljedeće relevantne faktore i pretpostavke za izračunavanje izdržavanja za dijete:

- Nema dokaza da se modeli troškova roditelja u državi Mizuri bitno razlikuju od nacionalnih procjena troškova za podizanje djece.
- Raspored osnovnih obaveza plaćanja izdržavanja za djecu zasnovan je na modelu zajedničkih prihoda prema kojem se iznos izdržavanja djeteta izračunava na osnovu iznosa koji bi dijete imalo da su roditelji nastavili živjeti u zajedničkom domaćinstvu.
- Svi roditeljski prihodi smatraju se zaradom oporezivom prema federalnim i državnim porezima i porezima FICA.
- Raspored osnovnog izdržavanja djece izračunava se konverzijom neto prihoda u bruto prihode uz pomoć poreznih tablica za neoženjene osobe.
- Neto prihodi su bruto prihodi umanjeni za federalne i državne poreze te poreze na socijalno osiguranje.
- Konverzija neto prihoda u bruto prihod pretpostavlja jedno oslobođenje od poreza i standardne odbitke od poreza.
- Raspored osnovnih izdržavanja za dijete pretpostavlja da roditelj koji ima pravo na izdržavanje na poreznoj prijavi zatraži oslobođenje od poreza za djecu koja imaju pravo na izdržavanje.
- Raspored osnovnih izdržavanja za dijete uključuje i “rezervu za samo-izdržavanje” da bi se osigurale potrebe za minimalnim životnim standardom roditelja koji je obavezan plaćati izdržavanje.
- Raspored osnovnih izdržavanja za dijete isključuje roditeljske troškove za čuvanje djeteta i djetetov udio u premiji zdravstvenog osiguranja te izvanredne zdravstvene troškove.
- Nenadoknađeni zdravstveni troškovi koji prekoračuju godišnji iznos od 250.00 dolara po porodici smatraju se izvanrednim zdravstvenim troškovima.
- Raspored osnovnog izdržavanja za dijete ne uzima u obzir troškove roditelja koji je obavezan plaćati roditeljsko staranje kada taj roditelj ima fizičko staranje nad djecom koja imaju pravo na izdržavanje.
- Što se tiče umanjivanja iznosa izdržavanja za roditelja koji je obavezan plaćati izdržavanje za dio troškova kad je dijete kod njega preko noći za vrijeme posjete ili roditeljskog staranja, osnovni iznos izdržavanja može se podijeliti u tri kategorije troškova.

Varijabilni troškovi su troškovi vezani za dijete koji variraju zavisno o količini vremena koje dijete provodi sa svakim roditeljem, npr. hrana. Pretpostavlja se da varijabilni troškovi iznose 38% osnovnog iznosa za izdržavanje djeteta.

Dvostruki fiksni troškovi su troškovi vezani za dijete koji ne variraju zavisno od vremena koje dijete provodi sa svakim roditeljem nego ih snose oba roditelja, npr. stanovanje. Pretpostavlja se da dvostruki fiksni troškovi iznose 30% osnovnog iznosa za izdržavanje djeteta.

Fiksni troškovi koji nisu dvostruki su troškovi vezani za dijete koji ne variraju zavisno o vremenu koje dijete provodi sa svakim roditeljem, nego koje obično imaju roditelji sa kojima dijete živi većinu vremena, npr. odjeća. Pretpostavlja se da fiksni troškovi koji nisu dvostruki iznose 32% osnovnog iznosa za izdržavanje djeteta.

Budući da se pretpostavlja da plaćanje fiksnih troškova koji nisu dvostruki (32%) ne varira čak i kad zbog dodjele staranja dijete ili djeca provode gotovo jednako vrijeme sa oba roditelja (do 50% godišnje), maksimalna korekcija troškova iz linije 11 ograničena je na 34%. Dvostruki fiksni troškovi (30%) uvećani za varijabilne troškove (38%) iznose 68%, a maksimalna korekcija jednako podijeljena između roditelja iznosi 34%. U odgovarajućim okolnostima korekcija troškova može iznositi do 50%, naročito kad fiksne troškove koji nisu dvostruki plaća prvenstveno roditelj koji mora plaćati izdržavanje.

Iznos svih korekcija na koje roditelj koji plaća izdržavanje ima pravo za dio iznosa potrošenog na djecu koja su predmet ovog postupka za vrijeme prekonoćnih posjeta ili staranja pretpostavlja da će roditelj koji mora plaćati izdržavanje imati sljedeće troškove:

1. Nikakve bitne troškove za djecu ako ostvaruje posjete ili staranje manje od 36 puta godišnje;
2. Varijabilne troškove za djecu ako ostvaruje posjete ili staranje 36 puta ili više godišnje;
3. Dvostruke fiksne troškove za djecu ako ostvaruje posjete ili staranje tokom 110 ili više prekonoćnih vremenskih razdoblja godišnje;
4. Nikakve bitne fiksne troškove koji nisu dvostruki za djecu.

Gdje mogu dobiti kopiju smjernica za izračunavanje izdržavanja za dijete?

Kopiju formulara 14 s naslovom “Radna lista za izračunavanje pretpostavljenih iznosa za izdržavanje djeteta,” kao i Upute za popunjavanje te Komentare za upotrebu možete dobiti:

- kod advokata;
- u Pravilima Vrhovnog suda države Mizuri, tom I;
- kod sudskog pisara u lokalnoj sudnici;
- u lokalnoj knjižnici;
- www.courts.mo.gov/page.jsp?id=638

Izdržavanje djeteta i upis na koledž

Da bi zadržalo pravo na primanje izdržavanja nakon završetka srednje škole do dobi od 21 godine **dijete** mora:

1. Upisati redovni studij do 1. oktobra nakon završetka srednje škole;
2. Biti upisano i odslušati najmanje 12 predmetnih sati svaki semestar i imati prolaznu ocjenu iz najmanje pola predmeta koje sluša ne uključujući ljetni semestar, ili biti upisano i odslušati najmanje 9 predmetnih sati svaki semestar ako radi najmanje 15 sati sedmično;
3. Svaki semestar imati dovoljno visoke ocjene za upis u sljedeći semestar;
4. Na početku svakog semestra svakom roditelju predati:
  - transkript ocjena koji je izdala škola s listom predmeta upisanim i odslušanim svaki semestar,
  - ocjene i bodove dobivene za svaki predmet,
  - službeni dokument s listom predmeta koje je upisalo sljedeći semestar
5. Kad roditelj koji nema roditeljsko staranje zatraži obavijest o djetetovim ocjenama, poslati tražene dokumente unutar trideset dana od dobijanja ocjena od strane obrazovne institucije. Ako dijete ne pošalje tražene dokumente, plaćanje izdržavanja može biti prekinuto bez garancije naknadne isplate akumuliranog izdržavanja i prava na ponovno plaćanje izdržavanja.
6. Posljedica nepridržavanja obaveze slanja ove obavijesti može da bude gubitak prava na izdržavanje tokom semestra ili prekid izdržavanja.

Prekid plaćanja izdržavanja

Obaveza roditelja da plaća izdržavanje ne može da bude prekinuta bez daljnjeg pravosudnog ili administrativnog postupka osim ako jedna od strana ne prijavi da nema više djece s pravom na izdržavanje :

- Roditelj koji prima izdržavanje za dijete pošalje potpisanu ili pismenu izjavu kojom obavještava roditelja koji plaća izdržavanje o emancipaciji djeteta i kopiju izjave podnese sudu ako je izdržavanje utvrđeno sudskim nalogom ili FSD-CSE-u ako je utvrđeno administrativnim nalogom. Sud može da donese presudu o prestanku izdržavanja djeteta bez da se ijedna strana pojavi na sudu.
- Roditelj koji plaća izdržavanje podnese potpisanu ili pismenu izjavu sudu ako je izdržavanje utvrđeno sudskim nalogom, ili FSD-CSE-u ako je utvrđeno administrativnim nalogom, u kojoj navodi da je dijete emancipovano i po kojoj osnovi je emancipovano. Sud može da donese presudu o prekidu izdržavanja za dijete bez da se bilo koja strana pojavi na sudu kad sud ili FSD-CSE, ovisno o tome što je primjenjivo, uruči potpisanu ili pismenu izjavu osobi koja prima izdržavanje za dijete i on ili ona pismeno potvrdi da je dijete emancipovano, ili kad osoba koja prima izdržavanje za dijete ne odgovori unutar 30 dana od primanja potpisane ili pismene izjave o prekidu izdržavanja.
- Roditelj koji plaća izdržavanje podnese potpisanu ili pismenu izjavu sudu ako je izdržavanje utvrđeno sudskim nalogom, ili FSD-CSE-u ako je utvrđeno administrativnim nalogom, u kojoj navodi da je dijete emancipovano i po kojoj osnovi je emancipovano. Kad pismenu ili potpisanu izjavu sud ili FSD-CSE, ovisno o tome što je primjenjivo, uruči osobi koja prima izdržavanja za dijete, on ili ona može da izjavu ospori. Sud ili FSD-CSE će potpisanu ili pismenu izjavu smatrati zahtjevom za saslušanje i saslušati i odlučiti o zahtjevu za saslušanjem u skladu sa zakonom.

Preseljenje

Što je preseljenje?

Preseljenje je promjena osnovnog prebivališta djeteta u trajanju od devedeset (90) dana ili više, ali ne uključuje privremeno odsustvo djeteta iz njegovog osnovnog prebivališta.

Što će se desiti ako se želim preseliti ili želim preseliti svoje dijete?

Ako želite preseliti svoje dijete, ili ako pravo na roditeljsko staranje ili posjećivanje za svoje dijete a želite se preseliti, morate:

- O svom planu za preseljenje obavijestiti sve osobe koje imaju starateljsko pravo ili pravo posjećivanja.
- Poslati pismenu obavijest certificiranom poštom sa potvrdom primitka najmanje šezdeset (60) dana prije planiranog preseljenja.
- Obavijest mora uključivati (osim ako sud ne naredi da to ne morate učiniti):

- ime grada gdje ćete živjeti i, ako znate, vašu novu adresu i telefonski broj;
- datum kada se namjeravate preseliti;
- razloge za preseljenje, ako je primjenjivo;
- kako smatrate da bi plan staranja i posjećivanja trebao biti izmijenjen, ako je primjenjivo.

- Ako ne pošaljete obavijest o planiranom preseljenju sud može da naredi izmjenu rješenja o staranju ili posjećivanju.

Na koji način moj bivši supružnik može da spriječi moje preseljenje?

Imate pravo da preselite svoje dijete 60 dana nakon slanja obavijesti o preseljenju osim ako vaš bivši supružnik ne podnese zatjev sudu da izda nalog za sprečavanje preseljenja. Taj zahtjev mora biti podnjet najkasnije 30 dana nakon primitka obavijesti o preseljenju i mora sadržavati pismenu potpisanu izjavu s činjenicama koje govore u prilog sprečavanja preseljenja.

Vi tada unutar 14 dana morate podnijeti odgovor koji uključuje potpisanu izjavu sa činjenicama koje govore u prilog preseljenju te izmijenjeni raspored staranja i posjećivanja za vaše dijete

Kako se rješavaju sporovi o preseljenju?

Roditelji moraju pokušati postići sporazum o planiranom preseljenju tako da slijede korake opisane u dijelu pod naslovom Rješavanje sporova u roditeljskom planu.

Ako se roditelji slažu, sud može da izda novi roditeljski plan koji uključuje novi raspored staranja i posjećivanja za dijete, bez sudskog saslušanja.

Ako roditelji ne mogu postići sporazum, sud će odlučiti je li preseljenje predloženo s dobrom namjerom i je li u najboljem interesu djeteta.

Gdje mogu dobiti više informacija?

Vaš advokat može da odgovori na sva pitanja i da vam savjet o vašim zakonskim pravima i obavezama.

Očinstvo

Što je očinstvo?

Očinstvo je pravni termin za očinski odnos. Zakoni države Mizuri priznaju samo zakonskog oca kao osobu koja ima određena prava i obaveze, uključujući pravo na posjećivanje ili roditeljsko staranje, te pravo na izdržavanje djeteta. Ako su roditelji oženjeni, smatra se da je suprug otac djeteta rođenog u tom braku. Ako je dijete rođeno prije braka i roditelji se kasnije ožene, dijete je legitimizirano. Dijete čiji roditelji nisu oženjeni nema zakonskog oca osim ako roditelji ne utvrde očinstvo.

Zašto je dobro utvrditi očinstvo?

Dijete ima osjećaj pripadnosti kad zna ko su mu oba roditelja. Možda će biti potrebno identifikovati posebne porodične zdravstvene probleme. Poslodavci obično traže da se utvrdi očinstvo prije nego otac može da doda svoje dijete u plan zdravstvenog osiguranja. Dijete nema zakonsko pravo na izdržavanje oca tako dugo dok se ne utvrdi očinstvo. Utvrđivanje očinstva osigurava da dijete ostvari pravo na socijalno osiguranje i beneficije za veterane koje mu po zakonu pripadaju.

Kako se utvrđuje očinstvo?

Očinstvo je moguće utvrditi nakon rođenja bebe i roditelji u bolnici mogu da potpišu *Potpisanu izjavu o priznavanju očinstva* prije nego bolnica podnese rodni list djeteta. Očevo ime se dodaje na rodni list djeteta i muškarac postaje zakonski otac.

Ako *Potpisana izjava o priznavanju očinstva* nije potpisana u bolnici, roditelji mogu da kontaktiraju Ured za matične podatke države Mizuri na broj (573) 751-6378 ili Odjel za podršku porodicama države Mizuri (FSD) na broj (800) 859-7999 da bi od njih dobili *Potpisanu izjavu*.

Majka ili muškarac koji smatra da je otac djeteta može da podnese zahtjev za pomoć FSD-a u utvrđivanju očinstva. Bilo koji roditelj takođe može da razgovara sa privatnim advokatom.

Kad roditelji ne mogu postići sporazum o utvrđivanju očinstva, FSD ili sud mogu da naredi genetsko testiranje. Ako genetsko testiranje pokaže vjerovatnost od najmanje 98% da je muškarac biološki otac djeteta, on će se smatrati ocem prema zakonima države Mizuri. Ako se utvrdi da je muškarac otac djeteta njemu može biti naređeno da plati troškove genetskog testiranja. FSD ili sud mogu da izdaju nalog za utvrđivanje očinstva bez saglasnosti roditelja.

Da bi roditelj mogao ostvariti pravo na roditeljsko staranje ili posjećivanje očinstvo mora biti utvrđeno.

Što ako nisam biološki otac djeteta/djece?

Ako je očinstvo već utvrđeno, a vi smatrate da niste biološki otac djeteta/djece, imate pravo da podnesete žalbu sudu da poništi očinstvo. Da bi zaniijekali očinstvo, sudu treba da predate pismenu izjavu sa zahtjevom u kojem tvrdite da postoje dokazi koji nisu uzeti u obzir prilikom donošenja prve presude, i jedno od sljedećeg:

1. Genetsko testiranje obavljeno u roku od 90 dana prije podnošenja žalbe, sa rezultatima testiranja priloženim vašoj pismenoj izjavi koji pokazuju da je podnosilac žalbe isključen kao otac djeteta, odnosno
2. Podnosilac žalbe od suda traži da izda nalog za genetskim testiranjem očinstva.

Ako ste na osnovu genetskog testiranja isključeni kao otac djeteta sud će učiniti sljedeće:

- Donijeti presudu kojom se poništava presuda o očinstvu i izdržavanju.
- Poništiti sve iznose izdržavanja za dijete koji su se akumulirali.
- Upravi za zdravstvo i usluge starim osobama narediti da promijeni rodni(e) list(ove) djeteta/djece.

Zakoni koji se odnose na ovu publikaciju

Propisi koji opisuju informacije sadržane u ovom priručniku sadržani su u članovima 452.310 do 452.930, te 210.817 do 210.854 revidiranog zakonika države Mizuri (RSMo).

Za više informacija kontaktirajte:

Pripremili:
Država Mizuri — Ured administratora državnih sudova
Revidirano u februaru 2017.